

rastja v mnogih predelih Zemlje, se je nabralo dovolj gradiva tudi za karte vegetacije v večjih merilih. Omeniti velja, da je avtor J. Schmithüsen, znani nemški geograf, uvrstil v atlas vrsto vegetacijskih kart predelov z doslej slabo poznanim rastjem. Verjetno je v dobrem poznavanju rastja, iskati vzrok, da vegetacijo Evrope ponazarjata le karta vse celine in karta Srednje Evrope; medtem ko mnoge karte v merilu 1:5 milijonov prikazujejo rastje neevropskih dežel tako npr. Madagaskarja, južne Indije, jugovzhodne Avstralije in Tasmanije, Srednje Amerike, zahodnih in vzhodnih Antiljskih otokov, severovzhodnega dela Južne Amerike in drugih.

Vse karte so izdelane po enotni tipologiji in imajo razen svetovne karte enotno legendo v petih jezikih (nemščini, angleščini, francoščini, španščini in ruščini). Avtor atlasa svetuje bralcu, ki želi spoznati opis vegetacijskih skupin in razlago njihove razprostranjenosti, da prečita njegovo znano knjigo (*Allgemeine Vegetationsgeographie*).

Različne barve ponazarjajo posamezne vegetacijske skupine. Barve in njihovi odtenki predstavljajo enega od ekoloških faktorjev (rdeča — toploto, modra — vlažnost, rumena — letno spreminjanje vegetacije glede na sušo in mraz) in gostoto rastja. S kombinacijo raznih barv in različnih simbolov so zajete vse vegetacijske skupine, kar pripomore k večji preglednosti kart.

Poleg vegetacijskih kart vsebuje atlas tudi vrsto zemljevidov, ki ploskovno prikazujejo areale posameznih rastlin in živali. Te karte so izdelane v tribarvni tehniki. Razvrščene pa so za isto področje (npr. Evropo) tako, da so ob kartah arealov različnih rastlin karte arealov različnih živali; npr. macesna (*Larix*) in volka (*Canis lupus*) v holarktičnem področju. Zanimive so tudi karte arealov bipolarnih in tropskih rastlin ter živali, areali kozmopolitskih rastlin (družin, rodov in vrst) in živali. Te karte nazorno pokažejo, kako zavzemajo areali nekaterih živali večji del Zemlje medtem, ko so rastline bolj omejene na določena področja. Zelo zanimiv primer te vrste kaže karta areala ptice rodu cipa (*Anthys*), ki praktično živi po vsem svetu (razen skrajnih polarnih področij). V to skupino kart sodijo tudi zemljevidi celin, kjer je razširjenost rastlinskih in živalskih rodov in vrst prikazana s črtami.

Atlas zaključuje vrsta svetovnih kart z razširjenostjo glavnih vegetacijskih tipov: tropskega dežnega gozda, savane, stepe itd. Poleg teh kart pa je avtor uvrstil v atlas še karte: letnih množin ogljikovih spojin na kopnem in v vodi, fitomase kopne vegetacije, letne produkcije organskih snovi kopne vegetacije in mase odmrlih organskih snovi kopnega rastja. Te zadnje karte dobro dopolnjujejo osrednji del atlasa, ko za razširjenostjo rastja spoznamo še njegovo produkcijo. Taka večstranska predstavitev rastja dokaj poveča vrednost atlasa in ga uvršča med tista dela, ki jih mora poznati vsakdo, ki ga na tak ali drugačen način zanima živi svet na Zemlji.

F. Lovrenčak

Rural Transformation in Hungary, uredil Gy. Enyedi, Akadémiai Kiadó, Budimpešta, 1976, str. 116. V sedmih razpravah so predstavljene značilne poteze in spremembe podeželja na Madžarskem. Gy. Enyedi v uvodni razpravi postavlja tematska izhodišča proučevanju »ruralnega prostora« (avtorji so ga opredelili kot »območje, ki nimajo legalnega, administrativnega položaja mesta«), nakar podaja njegove osnovne poteze in značilnosti povojne preobrazbe. Demografske značilnosti ruralnih naselij obravnava Vörösmarti E. Tajti. Naselja analizirata dve razpravi: o funkcijskih tipih ruralnih naselij (P. Beluszky) in o območjih zaselkov in samotnih kmetij (L. Lackó). Zadnji trije članki prikazujejo rast ruralne industrije (Z. Tatai), spremembe življenjskih pogojev ruralnega prebivalstva (Gy. Barta) ter problem okolja pri agrarni izrabi tal v ruralnih območjih (I. Berényi).

Zbornik predstavlja tehten prispevek k vse bolj aktualni problematiki proučevanja podeželja (urednik zbornika je tudi predsednik Komisije za ruralno planiranje in razvoj pri MGU), tako zaradi jasnih teoretskih izhodišč kot zaradi skrbno izbrane problematike in solidne strokovne obravnave, pri čemer so

uporabljene tudi modernejše tehnike analize množice podatkov (npr. faktorska analiza). Ob tem uspelem primeru lahko ugotovimo, da le dobro organizirano skupinsko delo, s teoretsko jasno opredeljeno problematiko, rodi uspeh. In da kot je za uspeh v proizvodnji odločilna poslovna dejavnost, tako je v znanstveno-raziskovalni dejavnosti važna sposobnost posredovanja rezultatov raziskav.

Marijan Klemenčič

Emilo Biagini: Le Isole Maltesi. Accademia Ligure di Scienze e Lettere, Genova, 1974, str. 225. Pričujoča monografija o malteškem otočju (gospodarsko pomembna sta le otoka Malta in Gozo) nas v prvem hipu prepriča o tem, da skoraj nič ne vemo o mali državi v Sredozemskem morju in da imajo tudi tako majhne države zelo pestro zgodovino in zanimivo sedanjost.

Avtor v sedmih poglavjih predstavi fizični ambient, geografsko-zgodovinski razvoj, etnično strukturo, poselitve, gospodarstvo, sintetično sliko pokrajine in možnosti razvoja Malte.

Problematika je obravnavana pregledno, na zelo privlačen način in v preprostem jeziku ter osvetljena s kar 68 diagrami, kartogrami in fotografijami. V estetskem oziru pri kartografski opremi nekoliko motijo avtorjeve prostoročno risane priloge, kar je sicer običajno v romanskih deželah.

Delo predstavlja danes že precej redko klasično zasnovano regionalno monografijo, ki pa skuša biti sodobnejša z uporabo regresijskih premic in korelacijskega računa. Vendar če razprava s teoretskega stališča ne prinaša ničesar novega, pa v vsebinskem pogledu posreduje pomembna spoznanja o stanju in razvoju geografske problematike na malteškem otočju.

M. Klemenčič

Alan Gilbert, Latin American Development, A Geographical Perspective, Penguin Books, London 1976, 366 strani, 28 kart.

Latinsko Ameriko v novejšem času uvrščamo v t. i. tretji svet. Vendar ima v primerjavi z ostalimi deželami tretjega sveta nekatere samosvoje značilnosti, ki ji dajejo poseben položaj med manj razvitimi predeli. Prav te značilnosti in posebnosti Latinske Amerike nam želi posredovati ta knjiga. Avtor, ki je geograf in ekonomist, dobro pozna ta del Amerike. Sodeloval je pri pripravah urbanističnega načrta Bogote in se bavil zlasti z gospodarskimi vprašanji Peruja. Sodeloval pa je tudi pri proučevanju problemov povezanih z načrtovanjem izobrazbe v Latinski Ameriki.

V zadnjih tridesetih letih so Latinsko Ameriko zajele številne in izrazite spremembe v gospodarskem, družbenem in političnem življenju. Več ljudi se zaposluje v industriji in trgovini, zboljšujejo se družbene in zdravstvene storitve itd. Cilj avtorja te knjige je tudi prikaz prostorskih posledic teh sprememb. Zato je knjigo razdelil na več poglavij, v katerih podrobneje razpravlja o teh spremembah in njihovih posledicah. Tako obravnava procese, ki jih je sprožila rast industrije in urbanizacija. V tem poglavju je tudi prikazan industrijski razvoj pred in po svetovni gospodarski krizi 1929. leta ter novejši razvoj, nato razporeditev industrije in vpliv vladnih politik na to razporeditev.

Poglavje o urbanizaciji obravnava rast mest (v mestih naj bi leta 1980 živel že 60,7 % vsega prebivalstva medtem, ko jih je leta 1950 živel le 39,1 %), urbanizacijo in gospodarski razvoj Latinske Amerike ter migracije (smerni, vzroke, značilnosti, posledice). Za tem poglavjem je avtor uvrstil prikaz kmetijstva. Tu so zajeti problemi kmetijskih površin, posetne strukture, kmetijske tehnologije, agrarne reforme in razdelitve zemlje (tu avtor uporablja termin latifundij za velika posestva in minifundij za mala posestva, ki so v Latinski Ameriki v večini). Podrobneje je prikazana agrarna reforma v Mehiki, Boliviji in na Kubi.

Posebno poglavje je posvečeno prometu, ki je v mnogih delih Latinske Amerike slabo razvit. Spoznamo razvoj in stanje kopnega, zračnega in vodnega prometa.

Namen knjige je tudi, da prikaže neenakomerni gospodarski razvoj posameznih področij Latinske Amerike. Rešitve išče v nacionalnem in regionalnem